

Ingvar Carlsson: Regeringsförklaringen 4 oktober 1988

Talare
Ingvar Carlsson
Statsminister

Datum
4 oktober 1988

Plats
Stockholm

- 1 Eders Majestäter, Eders Kungliga Högheter, herr talman, ledamöter av Sveriges riksdag!

- 5 Sveriges neutralitetspolitik är av avgörande betydelse för vårt lands fred och oberoende. Den bidrar också till stabilitet och avspänning i vår del av världen. Kring denna politik finns en bred folklig uppslutning. Den kommer att fullföljas med kraft och konsekvens.

- 10 Neutralitetspolitiken stöds av ett starkt försvar till värn för vårt oberoende. Kränkningar av svenskt territorium kommer aldrig att accepteras. Armén kommer att reformeras och effektiviseras. Det är regeringens föresats att söka breda lösningar i frågor som är av betydelse för vår nationella säkerhet.

- 15 Regeringen har välkomnat överenskommelsen mellan Förenta staterna och Sovjetunionen om att avskaffa de landbaserade medeldistanskärnvapnen. Nu måste ansträngningarna inriktas på att bl. a. minska de strategiska rustningarna och få till stånd ett fullständigt provstoppsavtal. För detta verkar Sverige bl. a. inom ramen för sexnationsinitiativet.

- 20 Regeringen kommer att fortsätta att arbeta aktivt för en kärnvapenfri zon i Norden och för en korridor fri från slagfältskärnvapen i Centraleuropa.

- 25 Genom att stödja u-ländernas ekonomiska och sociala utveckling vill regeringen bidra till att vända tillbakagången i de fattiga länderna och lindra skuldskrisen. Biståndet skall vidare främja en framsynt hushållning med naturresurser och omsorg om miljön.

Regeringen kommer att verka för att en global FN-konferens om miljö och utveckling inkallas 1992.

I Centralamerika har de fem presidenterna undertecknat en fredsplan, som Sverige gett sitt helhjärtade stöd. Förhandlingar pågår om fred mellan Iran och Irak. De sovjetiska trupperna är i färd med att lämna Afghanistan.

35

I flertalet av de regionala konflikterna har Förenta nationerna kunnat göra viktiga insatser. Sverige medverkar bl. a. i FN:s observatörsgrupper i Afghanistan och i Iran/Irak.

40 Det är med glädje vi mottagit beskedet att Nobels fredspris i år går till FN:s fredsbevarande styrkor. Sverige har deltagit i så gott som samtliga FN-insatser av detta slag. Det är också hedrande för Sverige att generalsekreteraren, i samråd med parterna, utsett vår FN-ambassadör till sin personlige representant vid fredsförhandlingarna mellan Iran och Irak.

45

Det förnedrande apartheidsystemet i Sydafrika måste avskaffas. Ett beslut av FN:s säkerhetsråd, om bindande sanktioner mot Sydafrika, skulle vara den mest effektiva åtgärden i detta syfte.

50 Konflikten i Mellanöstern tillhör de mest svårlösta i vår tid. Regeringen stöder aktivt strävandena att sammankalla en internationell fredskonferens i FN:s regi.

Vårt land är beroende av ett fritt handelsutbyte nationerna emellan. Vi är pådrivande i de förhandlingar som nu pågår för att stärka frihandeln.

55

Regeringen kommer, inom ramen för och i samverkan med övriga EFTA-länder, att fördjupa samarbetet med EG på alla samhällsområden, så långt detta är förenligt med neutralitetspolitiken. Också det nordiska samarbetet utvecklas. Härvid skall kraven på full sysselsättning, välfärd, god miljö och fackligt
60 medbestämmande sättas i centrum. Möjligheterna till studier, arbete och kulturellt utbyte över nationsgränserna skall utvidgas.

Regeringen avser att på flera sätt befästa och stärka rättssamhället.

65 Domstolarnas och åklagarväsendets möjligheter att utföra sina viktiga uppgifter förbättras.

Regeringen kommer att lägga fram förslag om åtgärder för att utveckla och

70 effektivisera polisens verksamhet.

Förslag om sänkt gräns för rattonykterhet kommer att föreläggas riksdagen.

75 Lokalt brottsförebyggande arbete skall uppmuntras. Kampen mot våldet och den ekonomiska brottsligheten prioriteras.

Kriminalvården måste bedrivas så att rymningar förhindras. Samtidigt måste fängelsetiden och frivården underlätta en återanpassning efter frigivningen.

80 Målet för den ekonomiska politiken är full sysselsättning och ökat välstånd för hela folket.

Den alltför höga inflationstakten måste bringas ned. Därför måste budgetpolitiken vara fortsatt stram och de starka statsfinanserna bevaras.

85 Kostnadskrävande reformer genomförs endast i den takt som utrymme skapas genom ekonomisk tillväxt, omprövningar av utgiftsprogram och rationaliseringar i den offentliga sektorn.

90 Brist på arbetskraft och det låga sparandet begränsar tillväxten och driver upp priser och kostnader. Särskilda åtgärder kommer därför att sättas in för att öka sparandet och bättre ta till vara människors vilja till arbete. Förslag kommer att läggas fram för att öka konkurrensen och hålla tillbaka kostnaderna på områden där prisutvecklingen driver på inflationen.

95 En sänkning av marginalskatten 1989 med tre procentenheter för i första hand heltidsarbetande kommer att föreslås.

100 Senare under valperioden kommer förslag att läggas fram om en omfattande reformering av skattesystemet. Syftet är att stimulera arbete och sparande. Den statliga inkomstskatten skall sänkas och kapitalbeskattningen skärpas.

Skattesystemet skall göras enklare och skatteplanering motverkas.

Företagsbeskattningen kommer att reformeras i riktning mot lägre skattesatser och bredare skattebaser. Även den indirekta beskattningen skall reformeras.

105 För att ytterligare öka sysselsättningen och möta bristen på arbetskraft kommer regeringen att utveckla den aktiva arbetsmarknadspolitiken. Återkommande utbildning i arbetslivet och kompetensgivande vidareutbildning spelar härvid en

110 viktig roll. Handikappades möjligheter att delta i arbetslivet måste ytterligare förbättras. Invandrarnas inträde på arbetsmarknaden bör underlättas.

Arbetslivet skall göras tryggare och rättvisare.

115 Regeringen kommer att inbjuda organisationerna på arbetsmarknaden och berörda myndigheter att delta i en arbetsmiljökommission för att göra särskilda insatser för de 400 000 mest utsatta arbetena. Kommissionen skall lägga fram förslag till åtgärder som ger hälsosammare arbetsmiljöer och som minskar de många arbetsskadorna.

120 Under valperioden lagstiftas om en sjätte semestervecka. Denna reform genomförs stegvis.

125 Det är angeläget att fortsätta arbetet med att bryta den könsuppdelade arbetsmarknaden. Kvinnor och män måste lättare kunna förena förvärvsarbete med föräldraansvar. Fortsatta åtgärder kommer att vidtas för att öka kvinnorepresentationen i olika beslutande organ.

130 Den breddning av regionalpolitiken som ägt rum under senare år, med inriktning mot kompetenshöjning, utbildning och förbättrad infrastruktur, kommer att fortsätta.

135 De små företagen svarar för mycket av dynamiken och förnyelsen i det svenska näringslivet. Strävan att skapa goda arbetsmöjligheter och utvecklingsmöjligheter för småföretagen kommer därför att fortsätta.

Den generösa och solidariska flyktingpolitiken ligger fast. FN:s arbete för världens flyktingar skall få fortsatt starkt stöd. Rasism och främlingsfientlighet skall motverkas.

140 Förslag kommer att föreläggas riksdagen om en ny utlänningslag. Väntetiderna i utlänningsärenden skall förkortas väsentligt.

145 Hänsynen till miljö och natur måste prägla utvecklingen på alla samhällsområden. Riksdagens beslut om trafikpolitiken har därvid stor betydelse.

En radikal miljöpolitik förutsätter en stark ekonomi. Arbetet drivs vidare för att nå överenskommelser över gränserna om minskade luft- och vattenföroreningar och om skydd för jordens klimat. Avvecklingsplanen för freon fullföljs.

Industrins produkter och processer skall bli renare genom hårda krav och snabb anpassning till ny teknik. Givna tillstånd omprövas. Kraven på miljöfarliga produkter, kemikalier och avfallshanteringen skärps. Nya kemiska ämnen förhandsgranskas.

Miljöavgifter införs redan år 1989 på klororganiska föreningar och svavel. Förslag om miljöavgift på andra ämnen, bl. a. på koldioxid, presenteras under mandatperioden.

All miljölagstiftning skall ses över och samordnas. Förslag till ny naturvårdslag liksom ytterligare skärpningar av miljöskyddslagen presenteras under mandatperioden.

Miljöskyddsorganisationen ges ökade resurser. Särskilda åtgärder sätts in i speciellt utsatta regioner, t. ex. västra Skåne och Sundsvall/Timrå-området.

Regeringen inbjuder inom kort företrädare för de tre storstadsregionerna till överläggningar om hur miljön i dessa områden skall förbättras.

Förslag kommer år 1990 att föreläggas riksdagen om vilka två reaktorer i kärnkraftverken Barsebäck och Ringhals som skall tas ur drift 1995 och 1996. Energisystemet förändras så att förurningen minskar och klimatpåverkan motverkas.

Regeringens jordbrukspolitik syftar till ett livskraftigt jordbruk utan skadlig påverkan på miljön. En förskjutning måste ske från dagens intensiva produktion till ett jordbruk som bättre motsvarar de krav som ställs när det gäller miljön och den regionala fördelningen. Alternativodling skall stimuleras. Det öppna landskapet värnas.

Den internationella utvecklingen kommer också att ställa krav på en omställning av jordbruksstödet till former som innebär minskad protektionism. Regeringen avser att utveckla livsmedelspolitiken så att prisutvecklingen dämpas och konsumenterna erbjuds livsmedel till rimliga priser.

Livsmedelskontrollen skärps.

190 Den offentliga sektorn skall förnyas för att bättre tjäna människorna efter deras behov och önsknings. Servicen och valfriheten skall öka. Effektiviteten skall främjas, bl. a. genom att de anställdas initiativkraft får ett vidgat utrymme.

195 Föräldraförsäkringen byggs ut från 9 till 18 månader, med ersättning enligt inkomstbortfallsprincipen. Utbyggnaden skall vara slutförd 1991. Den första etappen, som träder i kraft den 1 juli 1989, innebär ytterligare tre månaders ersättning.

Utbyggnaden av barnomsorgen fortsätter i enlighet med riksdagens beslut.

200 Genom den extra höjningen av basbeloppet fr. o. m. den 1 januari 1989 får pensionärerna full kompensation för devalveringen 1982.

205 Regeringen avser, bl. a. genom hälso- och sjukvårdsberedningens arbete, att ägna stor uppmärksamhet åt att alla får rätt till en hälso- och sjukvård av Prot. 1988/89:2 hög kvalitet. Personalrekryteringen inom vården och omsorgen måste förbättras.

210 Situationen för svårt handikappade samt för handikappade barn och deras familjer kommer att uppmärksammas särskilt.

Äldreomsorgen byggs ut i syfte att skapa trygghet, självbestämmande och valfrihet för äldre.

215 Kampen mot HIV och aids skall fortsätta, liksom kampen mot droger.

Regeringens proposition om grundskolan föreligger nu för behandling. Gymnasieskolan reformeras. Det innebär förändringar av såväl de yrkesinriktade som de teoretiska linjerna. Alla ungdomar under 20 år skall beredas plats i gymnasieskolan.

220 Vuxenutbildning, arbetsmarknadsutbildning och personalutbildning skall samordnas bättre.

Ansträngningarna att uppnå ökad jämställdhet och en jämnare social

sammansättning på alla utbildningsvägar kommer att intensifieras. Särskilt invandrarungdomarnas situation kommer att uppmärksammas.

230 Det internationella samarbetet inom forskning och utveckling blir allt viktigare. Regeringen kommer att fortsätta arbetet med att skapa goda förutsättningar för svenskt näringsliv och svenska forskare att delta i det internationella forskningssamarbetet.

235 Under den kommande valperioden skall 300 milj. kr. satsas på förnyelse och utveckling av kulturlivet. Barn och ungdomar skall ges ökade möjligheter att möta och själva utöva musik, dans, sång, litteratur, teater och andra konstnärliga verksamheter. De konstnärliga yrkesutövarnas villkor skall förbättras. Kulturlivet i hela landet skall stärkas.

240 Folkrörelserna, inte minst ungdomsorganisationerna och idrottsrörelsen, utför ett värdefullt arbete som skall stödjas och underlättas.

Bostadsbyggandet skall ha en sådan omfattning att behovet av bostäder kan tillgodoses. Ansträngningarna för att få fram fler bostäder till unga intensifieras. 245 Resurser frigörs för bostadsbyggande genom begränsningar av annat byggande i överhettade regioner. Ytterligare åtgärder för att begränsa kostnadsutvecklingen vidtas.

250 Till statsråd och chef för justitiedepartementet kommer Laila Freivalds att utses.

Till statsråd och chef för bostadsdepartementet kommer Ulf Lönnqvist att utses.

255 Till statsråd och chef för industridepartementet kommer Ivar Nordberg att utses.

260 Till statsråd och chef för civildepartementet med ansvar för löner och priser, pensioner, strukturfrågor, kommuner, polis och ADB kommer Bengt K Å Johansson att utses.

Till konsultativt statsråd och biträdande finansminister kommer Odd Engström att utses.

Till konsultativt statsråd i civildepartementet med ansvar för konsumentpolitik, ungdom, folkrörelser, jämställdhet och kyrkofrågor kommer Margot Wallström att utses.

270 De kommande tre årens politik kommer att sätta sin prägel på utvecklingen i vårt land under nästa decennium. De närmaste åren ställs vi inför utmaningar med verkningar in i nästa århundrade.

275 Skiftet mellan 80- och 90-talen bör därför användas för att långsiktigt befästa och stärka det som måste vara grunden även för den framtida utvecklingen: ekonomin, sysselsättningen och välfärden.

280 Därmed skapar vi också handlingsutrymme för den förnyelse och de nya insatser som krävs på en rad viktiga områden: inom miljö- och energipolitiken, i den gemensamma sektorn, i arbetslivet, på skatteområdet och för att stärka vårt samarbete - ekonomiskt, socialt och kulturellt - med andra länder.

Förutsättningar för en sådan inriktning av politiken är gynnsamma:

285 Den internationella utvecklingen ger hopp om ytterligare steg mot fred, frihet och ökad förståelse mellan nationer och folk.

290 Sveriges ekonomiska läge har kraftigt förbättrats under senare år. Sysselsättningen i vårt land är hög. Välfärdssamhället vilar på en bred folkopinion.

Det finns en stark politisk vilja och uppslutning för att med kraft angripa miljöproblemen.

295 Vi kan på goda grunder känna optimism inför framtiden.

300 Men det finns också skäl att påminna om hur snabbt en gynnsam utveckling kan vändas i sin motsats. Det skedde under 70-talet, när svensk ekonomi drabbades av den svåraste krisen sedan 30-talet. De uppgifter vi har framför oss, och riskerna för snabba dramatiska förändringar, innebär att det kommer att krävas ansvar, politisk handlingskraft och förmåga till samarbete också i framtiden.

305 För första gången på 70 år tar nu ett nytt parti säte i riksdagen. Jag vill hälsa
miljöpartiet de gröna och dess ledamöter välkomna till vad jag hoppas blir ett
inspirerande riksdagsarbete.

310 Vi har alla ett gemensamt ansvar för att de tre kommande åren blir goda för vårt
land och alla dess invånare, för miljön, för våra relationer med omvärlden och
för kontakterna och samvaron oss människor emellan i vardagen, oavsett var vi
har vårt ursprung.

315 Det är regeringens ansvar och strävan att ta till vara alla goda initiativ, att verka
för breda lösningar och att föra en politik i hela folkets intresse.

Källa

320 <div>Manuskript hämtat från data.riksdagen.se (2025-10-02)</div>

Taggar

1980-tal, 1988, Man, Politiska tal, Regeringsförklaring, Riksdagen, Socialdemokraterna

URI

325 <https://www.svenskatal.se/tale/ingvar-carlsson-regeringsforklaringen-4-oktober-1988>

330

335

340